

Styrket skadebehandling ved akutklinikken, Regionshospitalet Silkeborg

Regionsrådet godkendte den 27. oktober 2021 udviklingsplan for RH Silkeborg. I denne forbindelse blev det vedtaget, *"at regionsrådet forelægges en sag, der beskriver, hvad en ortopædkirurg kan varetage, med henblik på at lægge så meget behandling som muligt i akutklinikken i Silkeborg"*.

Ændring i typer af skader, der kan behandles i Akutklinikken

HE Midt gennemgået hospitalsvisitationsinstruksen for akutklinikkerne og foretaget en lægefaglig vurdering af, hvilke typer af skader, der vil kunne ses i Akutklinikken i Silkeborg, hvis der er mulighed for tilkald af ortopædkirurgisk læge med skadestueerfaring. Gennemgangen er foretaget i dialog med de ledende overlæger i Akutafdelingen, Ortopædkirurgi og Center for Planlagt Kirurgi. Der tages forbehold for omstående vedr. Sundhedsstyrelsens tilkendegivelse.

På baggrund heraf har HE Midt lavet et konkret forslag til ændring af visitationsretningslinjerne for Akutklinikken i Silkeborg i dagtid på hverdage, hvor HE Midt har det lægefaglige ansvar for klinikken.

Den nuværende visitationsinstruks er baseret på den regionale instruks for behandlersygeplejerskers kompetencer. Instruksen angiver bl.a. de opgaver, som en behandlersygeplejerske IKKE må varetage. En del af disse undtagelser vil kunne fjernes, når der er mulighed for at tilkalde en læge med skadestueerfaring.

Ændringerne betyder, at der i Akutklinikken i Silkeborg fremover vil kunne behandles børn under 10 år samt flere patienter med sårskader eller mindre brud- og leddskader.

Sårskader samt mindre brud- og leddskader kan eksempelvis være:

- skader med længere sår (i dag skal f.eks. sår over 5 cm behandles i Akutafdelingen, RH Viborg)
- patienter med gipsgener (undtaget cirkulære gipsbandager)
- en række mindre brud, der er forskudt/fejlstillet (f.eks. brud på kraveben, håndled og fingre)
- brud på fodled, der ikke er fejlstillet
- bristet eller overrevet achillessene

Patienter med senelæsioner/senerupturer, inkl. achillesseneruptur, vil

kunne ses og primær vurderes i Akutklinikken med henblik på evt. senere operation i RH Viborg.

Det skal bemærkes, at ændring i visitationsretningslinjerne vil betyde, at der bliver forskel på, hvad der kan henvises til akutklinikkerne i henholdsvis Silkeborg og Skive, hvilket vil kræve en særlig opmærksomhed blandt de alment praktiserende læger samt Hospitalsvisitationen. Der skal være særlig opmærksomhed på håndteringen heraf. Alle skader henvist til hospitalsbehandling visiteres af Hospitalsvisitationen.

Antal patienter

HE Midt skønner, at der vil være gennemsnitlig ca. 3 patienter pr. hverdag, som kan behandles i Akutklinikken i Silkeborg i stedet for at skulle til Akutafdelingen, RH Viborg. Skønnet baserer sig på en anonymiseret gennemgang af skader i løbet af en måned, som patienter med bopæl i Silkeborg kommune har modtaget behandling for i RH Viborg.

Det forudsættes her, at den nuværende afgrænsning af, hvilke skader m.v., som behandles hos praktiserende læge, fastholdes uændret. Der skal være en opmærksomhed på at sikre, at et ændret set up i Akutklinikken ikke fører til, at færre patienter behandles af egen læge samt at behandlersygeplejersken fortsat selvstændigt varetager de opgaver, som vedkommende har kompetencer til. Det foreslås i den forbindelse:

- at der i det første år efter ændringens indførelse foretages en månedsvis audit af alle skader henvist til Akutklinikken med henblik på at sikre, at der ikke sker utilsigtede ændringer i, hvilke skader, der kan varetages af egen læge
- at der efter 1 år foretages en samlet evaluering af ordningen, som fremlægges for regionsrådet.

Det er vigtig at understrege, at der fortsat vil være patienter fra Silkeborg kommune, som vil skulle modtage skadebehandling i RH Viborg. Det vil bl.a. gælde:

- patienter med risiko for skader på indre organer eller flere samtidige skader, f.eks. efter styrt på mountainbike
- patienter, der er i behandling med særlige præparater, f.eks. blodfortyndende medicin
- patienter, hvor der er ringe viden om skadens årsag og/eller evt. følgesygdomme. Eksempelvis visse ældre patienter.

Det skal også understreges, at vurderingen af, hvorvidt en patient kan behandles i Akutklinikken i Silkeborg eller i Akutafdelingen i Viborg beror på den melding, som Hospitalsvisitationen får fra henvissende læge eller andre mht. skadens omfang og årsag (traumemekanismen) samt patientens tilstand m.v. på det tidspunkt, hvor patienten

ten henvises til behandling på hospitalet. Det er vigtigt at understrege, at visitation sker på baggrund af melding om traumemekanisme og symptomer før patienten undersøges på hospital.

Der vil ofte være patienter, der bliver henvist til RH Viborg og hvor man efterfølgende konstaterer, at de godt kunne være behandlet i Akutklinikken Silkeborg med den givne diagnose og behandlingsplan, men den viden havde man først, da man vidste, hvad patienten fejlede og ikke på det tidspunkt, hvor patienten blev henvist til behandling.

Skadekontroller

Mange patienter i Akutklinikken vil gå til kontrol hos egen læge. Det gælder eksempelvis et barn, der får gips på armen.

Patienter med fejlstillede brud og hvor der er risiko for, at patienten skal opereres, skal kontrolleres i RH Viborg, da der er risiko for at brudene skrider og sådanne patienter skal ses af en ortopædkirurgisk speciallæge. Ortopædkirurgi i RH Viborg vil have det lægefaglige ansvar for skadekontrollerne.

Bemanding med læger i Akutklinikken

Det vurderes ikke at være muligt at bemane Akutklinikken i Silkeborg med en speciallæge i ortopædkirurgi med traumatologisk erfaring. Dels vil der ikke kunne rekrutteres speciallæger til en sådan funktion, dels betyder speciallægerne sædvanlige funktioner, hvor der parallelt varetages supervision af yngre læger, ambulante funktioner og operationer, at der ikke uden betydeligt ressourcospild kan anvendes speciallæger fra Ortopædkirurgi i bemandingen af Akutklinikken, selv hvis sådanne kunne rekrutteres.

De læger, som under den foreslåede ordning kan tilkaldes til Akutklinikken, vil være yngre læger under uddannelse i enten 1 årig introduktionsstilling eller i hoveduddannelse som ortopædkirurg (I-læger med skadestueerfaring eller HU-læger).

Disse læger kan konferere pr. telefon/video med speciallæge i RH Viborg for faglig rådgivning og sparring. Akutklinikken i Silkeborg vil fortsat være organisatorisk forankret i Akutafdelingen i RH Viborg og det lægefaglige ansvar for aktiviteten i Akutklinikken ligger også her. CPK arbejder med elektiv behandling har ekspertise inden for dette felt og ikke inden for det akutte.

HE Midt vurderer, at der kun kan rekrutteres læger til akutklinikarbejdet, hvis det udgør en meget lille del af opgaveporteføljen for den enkelte læge. Det skyldes, at de skader, som kan modtages og behandles med det foreslåede set up, kun i meget begrænset omfang kan bidrage substantielt til lægernes uddannelse i ortopædkirurgi.

Der er derfor behov for at fordele opgaven i Akutklinikken så bredt som muligt blandt yngre læger med relevante kompetencer. Selv under denne forudsætning kan der opstå rekrutteringsudfordringer, som vil afstedkomme omkostningsfulde løsninger med vikarer, ekstravagter til læger med anden hovedbeskæftigelse eller andet.

Der vil være behov for at ansætte min. 2 læger til opgaven. De yngre læger, der vil stå til rådighed for tilkald til Akutklinikken og yde rådgivning til behandlersygeplejerskerne, vil i den resterende del af deres arbejdstid kunne varetage opgaver vedr. eksempelvis forundersøgelser i Center for Planlagt Kirurgi (CPK). Ud over de to læger forventes det, at der kan være behov for vikardækning i perioder.

Som følge af usikkerhederne vedr. rekrutteringsmulighed er det væsentligt, at der som backup opretholdes mulighed for visitation af skader til RH Viborg i situationer, hvor der grundet rekrutteringsudfordringer ikke kan hentes lægelig bistand til Akutklinikken uden aflysning af anden ortopædkirurgisk aktivitet.

HE Midt anbefaler i forlængelse af ovenstående, at der under alle omstændigheder efter 1 år foretages en evaluering og efterfølgende eventuel justering af den lægelige styrkelse af Akutklinikken.

Sundhedsstyrelsens vurdering

HE Midt har foretaget en lægefaglig vurdering af, hvilke skader der vil kunne håndteres i Akutklinikken i Silkeborg, hvis der er mulighed for at tilkalde en ortopædkirurgisk læge med skadestueerfaring.

HE Midt finder det vanskeligt at vurdere, om dette er i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens vurdering af, hvad en almen medicinsk speciallæge kan varetage, jf. SST svar af 6. oktober 2021.

HE Midt vil derfor anbefale, at Region Midtjylland kontakter Sundhedsstyrelsen for at få deres godkendelse af de ændringer af visitationsinstruksen for Akutklinikken i Silkeborg i dagtid på hverdage, som HE Midt foreslår.

Det skal her nævnes, at Sundhedsstyrelsens akutanbefalinger rummer en ændret nomenklatur i forhold til den, der hidtil er anvendt i Region Midtjylland vedr. akutklinikker.

Iflg. SST betegnes Skadeklinikker som "Sygeplejebemandet behandlingssted, der kun varetager behandling af visiterede småskader", mens Akutklinikker betegnes som "Et lægebemandet behandlingssted, der kan vurdere og behandle lettere tilfælde af akut opstået eller forværret sygdom eller skade; som udgangspunkt svarende til opgaven der kan løses af almen praksis i dagtid."

Fysiske rammer

HE Midt vurderer, at den ændring i aktiviteten i Akutklinikken i Silkeborg, der er beskrevet ovenfor, kan rummes inden for de eksisterende fysiske rammer. En yderligere udvidelse er ikke en del af de eksisterende byggeplaner for RH Silkeborg.